

У последње време код нас је нагло порастао интерес за легате. Чин донаторства у нашем културном простору има дугу и континуирану традицију. Од настанка српске државе крајем 12. века до данас непрекидно је постојао веома различит облик и намена материјалних и културних задужбина. Праћењем њиховог развоја схватамо да су то, у исто време, и сведочанства о друштвеном и политичком присуству дародаваца, као и очигледан показатељ њиховог личног афинитета и уметничког схватања.

Готово све просветне и образовне установе током 19. века биле су осниване од добровољних прилога појединаца, који су их потом непрекидно помагали и оснивали нове. Сличну ситуацију срећемо и у новијој историји Србије. Настанак и развој најзначајнијих научних, просветних и културних институција, високих школа и универзитета, Српске академије наука и уметности, везан је за велике задужбине и приватне фондове.

Задужбинари су личности најразличитијег друштвеног статуса: поред министара и академика, то су и књижари, професори, лекари и апотекари, дипломате, трговци и индустријалци, судије и адвокати, чиновници, чак и сељаци. Збирке колекционара су одраз њиховог укуса, културе, образовања, проницљивости, и свакако, љубави према уметности. Врло често се дешава да се најзначајнија дела различитих врста уметности налазе баш у приватним збиркама.

С обзиром на очигледан историјски континуитет задужбина, легата и заоставштина, уз наглашавање њихове разноврсности, жеља нам је да укажемо да Универзитетска библиотека у Крагујевцу поседује три легата значајних институција овог града и 12 легата истакнутих личности овог краја.

Легати институција:

1. Легат Учитељске школе, добијен 1980. (8.026 публикација)
2. Легат Више педагошке школе, добијен 1987. (8.082 публикације)
3. Легат Радничког универзитета Крагујевац, добијен 1994. (940 публикација)

Легати појединаца:

1. Легат Драгољуба М. Поповића, добијен 1980. (135 публикација)
2. Легат проф. др Душана Симића, добијен 1989. (852 публикације)
3. Легат проф. др Владислава Ђукића, добијен 1989. (277 публикација)
4. Легат проф. др Владимира Водинелића, добијен 1989. (462 публикације)
5. Легат проф. др Милорада Бојића, добијен 1990. (30 публикација)
6. Легат проф. др Стевана Веиновића, добијен 1992. (132 публикације)
7. Легат проф. Софије Вукадиновић, добијен 1993. (97 публикација)
8. Легат проф. Предрага Митровића, добијен 1994. (116 публикација)
9. Легат проф. др Мирослава Лазаревића, добијен 2001. (1.235 публикација)
10. Легат проф. др Живомира Спасића, добијен 2006. (900 публикација)
11. Легат проф. др Владимира Вељовића, добијен 2006. (409 публикација)
12. Легат проф. др Светозара Стојановића, добијен 2011. (2.500 публикација)

### Легат проф. др Светозара Стојановића

Универзитетска библиотека је на дан свог јубилеја 6. маја 2011. године постала богатија за један изузетан легат. Посредством Универзитета у Крагујевцу Библиотеци је уручено око три хиљаде књига, часописа и стручних белешки из приватне библиотеке поч. проф. др Светозара Стојановића. Легат су предали чланови његове најуже породице. Целокупна грађа се налази у Библиотеци и обрађена је по правилима струке.



Проф. Стојановић је рођен 1931. године у Крагујевцу, где је завршио основну школу и гимназију. Дипломирао је на Филозофском факултету у Београду 1955, а докторирао филозофију 1962. године са тезом "Савремена мета-етика". У периоду од 1957. до 1974. године био је асистент, затим доцент и ванредни професор на Филозофском факултету

у Београду. Радио је као гостујући професор на многобројним угледним универзитетима у САД, Немачкој, Великој Британији, Аустрији, Индији и био оснивач и председник Српско-америчког центра у Београду (касније Центра за националну стратегију).

Са још седам професора београдског Филозофског факултета, због дисидентске делатности као члан групе "Praxis", суспендован је 28. јануара 1975. године, а на Факултет је враћен почетком 90-тих година. Од јуна 1992. до краја маја 1993. године био је саветник тадашњег председника СР Југославије, Добрице Ћосића. Од 1981. године је научни саветник Института за филозофију и друштвену теорију, одакле као директор одлази у пензију.

У богатој каријери проф. Стојановић је био члан Управног одбора Корчуланске летње школе, која је окупљала најутицајније филозофе тадашње Југославије, Европе и света. Био је члан Комисије за истину и помирење, коју је формирао тадашњи председник СРЈ Војислав Коштуница, као и члан Спољнополитичког савета при Министарству иностраних послова Србије и члан Савета Републичке радиодифузне агенције (РРА). Између осталог, радио је као главни и одговорни уредник британског часописа "Praxis International", затим као члан Управног одбора компаније "Политика" и члан редакцијског савета часописа "Philosophy and Social Criticism" са седиштем у Бостону.

За члана париског Међународног института за филозофију изабран је 1977, а од 1996. године је изабрани члан Академије за хуманистичка истраживања из Москве. Заједно са филозофима Браном Петронијевићем и Михаилом Марковићем, Светозар Стојановић је уврштен у "Biographical Dictionary of Twentieth Century Philosophers" 1996. године.

Објавио је осам књига, четири студије и око 130 часописних расправа и чланака. Радови су му преведени на 14 језика, а аутор је књига на српском језику, међу којима су најзначајније: "Савремена мета-етика", "Између идеала и стварности", "Историја и партијска свест", "На српском делу Титаника". Преминуо је у Београду 7. маја 2010. године.

---

**Поклони књига**

Поред наведених легата, Универзитетска библиотека у Крагујевцу поседује у свом фонду и вредне поклоне.

- Поклон добијен 2003. године од невладине организације ACDI/VOCA. Поклон је реализован у оквиру пројекта "Набавка уџбеничке и друге литературе", а садржи 352 уџбеника и 1.754 публикације из различитих стручних области: књижевност домаћих и страних писаца, историја, уметност, граматика српског и страних језика, речници, приручници из области информатике, као и остала стручна литература.

- Поклони Министарства науке, Библиотеке САНУ, Библиотеке Матице српске, Универзитета у Београду, Универзитета у Новом Саду, Универзитета у Нишу, Немачке истраживачке заједнице у Бону, Goethe-Instituta, Амбасаде Индије, Центра за савремену историју из Београда и др.

Међу дародавцима су и бројни појединци:

- Поклон Ненада и Верице Пејчић, добијен у јануару 2011. године. Библиотека је добила 3.200 наслова монографских публикација, а поклон представља личну библиотеку њихове прерано преминуле кћери Лидије Пејчић.

- Поклон породичне ризнице књига покојног Миодрага Јовановића, лозничког документатора и енциклопедисте, који је Библиотеци завештала његова супруга Споменка Јовановић 2011. године. Поклон садржи 300 публикација.

- Поклон академика Ивана Гутмана, који садржи 105 публикација из породичне библиотеке, међу којима је и 20 томова Интернационалне енциклопедије на енглеском језику.

- Поклон Зорана Петровића, професора енглеског језика и других.